

STRESZCZENIE WYSTĄPIENIA HFPC DO KOMITETU MINISTRÓW RADY EUROPY

- Wyroki w sprawach *Milka p. Polsce* i *Dejnek p. Polsce* dotyczą kontroli osobistych przeprowadzanych w jednostkach penitencjarnych. Zdaniem ETPC stosowanie środków, takich jak kontrola osobista, o charakterze inwazyjnym czy wręcz poniżającym, musi być zawsze podparte wiarygodnym uzasadnieniem ze strony władz jednostki penitencjarnej.
- W obu wyrokach ETPC odnotował stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich z grudnia 2014 r. wskazujące na brak możliwości zakwestionowania przez osadzonych decyzji funkcjonariuszy Służby Więziennej o poddaniu więźnia kontroli osobistej. W ocenie ETPC brak takiego środka znacząco utrudnia realizację na poziomie krajowym wymogu należytego uzasadniania decyzji o zastosowaniu kontroli osobistej więźnia.
- Pomimo upływu czterech lat od wyroku w sprawie *Milka p. Polsce*, władze polskie wciąż nie wprowadziły efektywnego środka krajowego, który umożliwiłaby badanie zasadności przeprowadzania kontroli osobistych.
- Zgodnie z aktualnym stanem prawnym, osoba pozbawiona wolności, względem której została przeprowadzona kontrola osobista, może złożyć skargę w trybie wewnętrznym, czyli do administracji zakładu karnego lub kierowników jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.
- Najnowsze procedowane zmiany legislacyjne w Sejmie zakładają dodanie do Kodeksu karnego wykonawczego nowego rozdziału pt. Kontrola skazanych i tymczasowo aresztowanych. Jednym z założeń dodawanego rozdziału jest stworzenie możliwości manualnego badania miejsc intymnych osób kontrolowanych.
- Wykonanie wyroków w sprawie *Milka p. Polsce* i *Dejnek p. Polsce* musi być analizowane również w kontekście aktualnie procedowanych zmian legislacyjnych. Zakładają one m.in. możliwość złożenia zażalenia do sędziego penitencjarnego. Podzielić należy zdanie RPO, zgodnie z którym projektowana nowelizacja będzie respektowała prawo do sądu w sytuacji, gdy przepisy wprost wskażą, że rozstrzygnięcie sędziego penitencjarnego w przedmiocie zasadności, legalności oraz prawidłowości dokonania kontroli osobistej kończy się wydaniem przez sędziego penitencjarnego decyzji, która podlega zaskarżeniu do sądu penitencjarnego. Tymczasem projektowane przepisy nie wskazują wprost, jak ma postąpić sędzia penitencjarny w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości - czy ma jednocześnie zawiadomić prokuraturę oraz właściwego dyrektora okręgowego SW, czy ma dokonać wyboru. Nie stanowi to więc realizacji prawa do sądu.
- W związku z powyższym, w ocenie HFPC zasadne jest kontynuowanie przez Komitet nadzoru nad wykonaniem wyroków *Milka p. Polsce* i *Dejnek p. Polsce*.